

Verslag Algemene Ledenvergadering BPG; 12 november 2016

Kantoor van Waterschap de Dommel te Boxtel

Voorafgaande aan de vergadering heet de Watergraaf Peter Glas de aanwezigen hartelijk welkom in het Dommelcafé. Ws De Dommel en BPG zijn beiden Manifestpartners en hebben gezamenlijk zitting in het Bestuurlijk Overleg Natuurnetwerk Brabant.

1. Opening door voorzitter Jan Hak

Allereerst een bijzondere dank voor het welkomstwoord van Peter Glas. We kennen elkaar al erg lang als manifestpartner. Uniek dat we in het huis van het waterschap welkom zijn en het gesprek aan gaan. Tevens welkom aan de sprekers, Rob van Veen, Berend Pastoor en Geert van de Veer. Nu reeds dank voor de gastvrijheid van de dames Aghina Marggraff, dat we samen met hen en Frits Bevert het Wilhelmina-park gaan bezoeken. Er zijn diverse berichten van verhindering binnengekomen. Desondanks is de bestuurderszaal van het waterschap prima gevuld met de ruim 50 aanwezigen.

2. Verslag Ledenvergadering d.d. 4 juni 2016

Het verslag is akkoord, met dank aan René.

3. Actualiteit: Monumentenaftrek; Van Gogh Park; Bod B5 500 ha natuur

Monumentenaftrek: de fiscale aftrek blijft in 2017 nog behouden. Jan dankt ieder voor het steunen van de petitie. We zetten vol in op de definitieve continuering t.b.v. het behoud van onze monumenten. Jan is benaderd door wethouder Mario Jacobs (Tilburg) en Jan Baan m.b.t. de 500 ha die de B5 gemeenten bottom up willen aanleggen. De voorzitter roept de aanwezigen op om met initiatieven te komen. Ook SBB en GOB staan open voor verkopen & ruilen, dit is in bestuurlijk overleg bevestigd. Lastig is de waardebeoordeling. BPG staat op het standpunt dat ook het maatschappelijk belang van het afronden van particuliere beheereenheden, het weer oppakken van het beheer en het versterken van het toezicht gewogen dient te worden. De vraagprijs voor bestaande natuur dient in verhouding te zijn. Bij de verdere ontwikkeling van het Van Gogh Park worden landgoederen en agrariërs uitgenodigd. BPG zet in op ontwikkelruimte en samenwerking (denk aan beleving en streekproducten).

Het begin is gemaakt met het leveren van Provinciale gronden aan particulieren en de verdere flexibilisering! René maakt melding van de bijeenkomsten over het nieuwe concept 'Ondernemend Natuurnetwerk'. Tevens is het mogelijk de begrenzing aan te passen, bv door aanpalend Provinciale EHS toe te voegen. Zo komt er toch invulling aan de afgesproken 40% nieuwe natuur door particulieren en agrariërs. Nieuwe spelers zijn van harte welkom bij het realiseren van onze Brabantse Natuur.

José de Rooij maakt melding van btw-aanpassingen bij nieuwe Landgoederen. Deze was verdekt meegenomen in de lange lijst van aanpassingen voor 2017. Relevant is het begrip 'bouwterrein' bij 'rood voor groen'. Tot 1 januari is het uitgangspunt bij verkoop dat er geen sprake is van btw als je nog niets aan de grond had gedaan, je betaalt de reguliere overdrachtsbelasting. Het komend jaar is er sprake van uitbreiding van het begrip bouwterrein en komt er dus 21 procent btw in beeld ('perceel is bedoeld is om bebouwd te gaan worden'). José onderzoekt of het mogelijk is om functiescheiding van bouwkegel en natuur toe te passen. Hier kan NSW een rol spelen. Er vindt overleg plaats met de fiscus.

N.a.v. de vragen van dhr Smits komt in beeld dat het gaat om het moment van levering van bv 2-3 kavels aan derden. Bij zelfrealisatie speelt dit niet.

John Mommers geeft een toelichting op het NSW-dossier. In 2013 zijn Kamervragen gesteld, mede n.a.v. golfbanen. FPG heeft een onderzoek laten uitvoeren. De resultaten zien we nu terug in het overheidsdossier: NSW wordt positief beoordeeld, de wet doet precies wat ze moet doen. Zoals verwacht zijn de golfbanen tegen het licht gehouden, geconstateerd is dat er grote verschillen tussen de banen zijn. De Belastingdienst ziet dat het geen intensieve recreatie is. Als een golfbaan onderdeel is van een groot landgoed is het geen probleem. We gaan zien wat e.e.a. betekent voor de Rangschikkingsbesluiten. Het begrip 'Landgoed' is geen beschermd begrip. Aanleuners onder 1 ha gaan er waarschijnlijk uit. De ondergrond bij erfpacht kan waarschijnlijk wel in zijn geheel gerangschikt zijn of worden bij de blooteigenaar. Aanleuners boven 1 ha moeten minimaal met 50% houtopstanden en/ of natuurterreinen bezet zijn. Mogelijk dat nieuwe NSW-aanvragen die nog niet aan de 30% bezettingsvereiste met houtopstanden en/ of natuurterreinen voldoen pas gerangschikt kunnen worden na realisatie. Dat zou inhouden dat je bij aankoop van landbouwgronden welke in de toekomst worden omgezet naar natuur of bos wel 6% overdrachtsbelasting kwijt zou zijn. Bij het begrip 'Buitenplaats' wordt wellicht de eis van aanleg voor 1850 losgelaten, wat een verruiming zou zijn.

Berend Pastoor vult aan dat dankbaar gebruik is gemaakt van het in opdracht van FPG en VPHB uitgevoerde onderzoek. Let op, een aantal details moet nog worden uitgewerkt in een nieuw Rangschikkingsbesluit. Kamer wil er wel op 15 februari over praten, dus we moeten vooraf nog langs alle politieke partijen!

Aandachtspunt bij planvorming: de gemeente gaat ook bij 'rood voor groen' uiteindelijk over de Ruimtelijke Ontwikkeling en dus over het aantal huizen per ha. De NSW-aanvraag kan synchroon lopen, maar in de praktijk kan het zijn dat iets wel kan qua ruimtelijke ordening, maar niet geheel onder de werking van de Natuurschoonwet kan worden gebracht.

José de Rooij en John Mommers zijn beschikbaar voor het beantwoorden van vragen. De voorzitter is blij met deze heldere uitleg van onze vakbekwame bestuursleden!

4. Afstemming met Provincie, Part-Ner, ZeeBra, Manifestpartners en het GOB

Binnenkort vindt er overleg plaats met gedeputeerde van den Hout. De gesprekken met BPG lopen steeds beter, in samenspel met Jan Baan. BPG heeft een relevante positie tussen de TBO's en ZLTO ingenomen, dat zie je ook terug bij ons initiatief 'Renaissance van het Platteland'. Landgoederen en onze aangesloten grondeigenaren nemen een belangrijke positie in, om te komen tot rendabel beheer van particuliere gronden én versterking van het platteland.

Overleg met Brabants Landschap: we hebben hernieuwd kennisgemaakt met Joseph Vos. Zijn voorganger Bert van Dijk gaat met het bestuur van BPG in gesprek om te bezien of er een Brabants Landgoederenfonds kan worden gestart om families te helpen bij de transitie van het landgoed naar de volgende fase! Het samenwerkingsverband met Brabants Landschap wordt geactualiseerd.

Frederike Scholten geeft een korte toelichting over NCB (Natuurcollectief Brabant) en het certificeren. Ze adviseert om wijzigingen in de kaarten tijdig door te geven. In april wordt reeds de Natuurbeheerplankaart opgesteld voor de aanvraagperiode vanaf 15 november 2017. Nieuw is dat je geen 6 jaar hoeft te wachten om een beschikking aan te passen. Opvallend is dat ook grote beheerders meedoen met NCB.

Jan Hak was leider van de stuurgroep onder FPG, nu is het certificeren verzelfstandigd onder Part-Ner. Ook hier is Jan voorzitter van. Certificeren is ook nodig voor het aankopen van terreinen van overheden t.b.v. natuur. Er zijn inmiddels 300 nieuwe aanmeldingen. Voor het komend jaar liggen de uitvoeringskosten op 5,5 %. Uiteraard is het de bedoeling dat deze naar beneden gaan.

Landelijk wordt samengewerkt met IPO en met de Unie van Bosgroepen. Deze door de overheid geforceerde transitie kun je allen maar samen uitvoeren. Als we niet ingegrepen hadden was de SNL voor kleinere aanvragen verloren gegaan.

René maakt melding van de aanpak om initiatiefnemers te helpen bij het uitwerken van nieuwe groene verdienmodellen. Er komen Landgoedtafels in Het Groene Woud, de Baronie en de Kempen.

5. Rondvraag en sluiting; De voorzitter meldt de landelijke samenwerken 'Renaissance van het Platteland'. We maken ons zorgen over het buitengebied en de terugtrekkende overheid. Voor kerst ontvangt u de publicatie, welke ook ingezet wordt t.b.v. de landelijke verkiezingen. Jan sluit de vergadering met de oproep om op 26 november deel te nemen aan de ALV van FPG op het bijzondere Kasteel Heeze. De inleiders en rondleiders worden hartelijk bedankt, het is een leerzame en sfeervolle middag. Aansluitend wordt deelgenomen aan de netwerkbijeenkomst.

Inleidingen 3 thema's

'Kijkend naar het heden, lerend voor de toekomst; wateroverlast juni'16 en wat nu.....'

- Rob van Veen (Strategisch adviseur Waterschap De Dommel)

De stortbuien en ijsstorm van mei-juni hadden een grote impact, zowel per direct voor de landbouw, de huizen en de natuur, als op het beleid. Het waterschap wil weten wat er precies aan de hand is en wil met alle betrokkenen zoeken naar slimme oplossingen. Op 19 mei is er een onttrekkingsverbod ingesteld i.v.m. de droogte. Op 30 mei volgde de eerste stortbui; ook 1 juni was extreem; op 23 juni volgt de hagelstorm/supercel en op 2 augustus constateerde we dat het weer veel te droog was. We gaan zorgvuldig om met de claims (er zijn 310 claims agrarische claims; in totaal 1000 claims). Het waterschap is verzekerd, de dossiers worden opgemaakt.

We moeten daarmee aan de slag, o.a. met een stresstest voor ons watersysteem. Wat doen we volgende keer, als we opnieuw extremen meemaken. Bij het onderzoek gaat niet alleen om te nat, ook om te droog. Ook willen we de overstorten, waarbij rioolwater van slechte kwaliteit het oppervlaktewater ingaat, voorkomen. In opdracht van Peter Glas moeten we op 30 maart 2017 een actieplan hebben! Hierin komt te staan wat we gaan doen, per direct en op termijn.

Particulieren worden vooral uitgenodigd om deel te nemen aan de 'Waterwerkplaatsen', om kennis uit het gebied in te brengen. We zoeken naar een gezamenlijke aanpak. Professionals, inwoners en jongeren, o.a. studenten en grondeigenaren/agrariërs. Maatschappelijke vraagstukken gaan we vertalen naar de wateropgaven. Er is aandacht voor de aanvoer vanuit België (BPG heeft contact met Landelijk Vlaanderen en zal hierop inspelen). Het waterschap stemt zowel af met het Rijk (deltaplan) als met de Vlaamse overheid. Wellicht past het item bij het bezoek van de Belgische Koning aan Brabant.

Er viel lokaal/regionaal in de betreffende periode meer dan 300 mm i.p.v. 70 mm. De herhalingstijden wisselen per locatie van 1x in 5 jaar tot 1x in 1000 jr. Jan Hak haalt de overlast in 2015 aan, toen viel in Almkerk 120 mm in 4 uur tijd. Normaal gesproken hebben we op de zandgronden in de zomer 60 mm te kort, nu hadden we 90-150 mm overschot. De grondwaterstanden in de zomer waren hoger dan in het voorjaar! Dat gaf dubbeloverlast. En let op, het is weer heel snel gedaald.

Hoe gaan we het gesprek met de steden organiseren? Het riool valt onder de steden (zij zijn dus deels verantwoordelijk voor de overstorten uit de waterzuiveringen); bovendien wordt het buitengebied ingezet om de steden droog te houden. Landgoederen zijn bij uitstel geschikt vanwege de 'sponswerking'.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat de sloten eerder uitgemaaid hadden moeten worden. Dit item loopt, naast het effect van het stedelijk gebied, mee in het onderzoek. Ook wordt gevraagd om een juiste balans tussen ecologie en waterbeheer; het ecologisch protocol wordt nagelopen. Wellicht bieden andere gewassen langs de beken soelaas. Ook is het dilemma dat je inspeelt op mogelijke droogte en tijdig water wilt vasthouden. Per saldo zal het water meer ruimte moeten krijgen en zal er de komende jaren fors geïnvesteerd moeten worden. Eigenaren in de particuliere ruimte worden hier uiteraard bij betrokken. Het vraagt om een integrale afstemming: cultuurhistorie en grondgebruik meenemen in beekherstel, kijken naar verstedelijking en teelten. Sowieso toetst het waterschap elke investering: is deze waterproof en klimaat neutraal.

Er wordt aandacht gevraagd voor de dimensionering: watersysteem en teelten moeten beter tegen een stootje kunnen. Robuust en stuurbaar, misschien meer stuwen, met een breder beekdal, dit uiteraard afstemming met de (landgoed-)eigenaar.

Het gaat in totaal om een schade (van hagel en water) van 500 – 1 miljard; de afweging blijft hoeveel je investeert ter voorkoming en hoeveel je budgetteert om evt. uit te betalen.

'Koers FPG & Landelijke dossiers'

➤ Berend Pastoor (directeur FPG)

De directeur van FPG geeft aan dat we als FPG / PV's inspelen op veranderingen en dit o.a. via Lopende Zaken en de FPG-website terugkoppelen aan de leden. We hebben te maken met de verandering van een tijdperk: er verandert erg veel. Wat ons raakt is de verstedelijking, de fysieke trek naar de stad, en vandaar de noodzaak voor een renaissance van het buitengebied. Trends zijn de globalisering, individualisering en digitalisering. Collectieve belangenbehartiging en de individualisering geven spanning. De politiek kan het altijd niet altijd waar maken. Wij hebben behoefte aan uitnodigingsplanologie, echter, de provincie kan moeilijk loslaten. We moeten wat doen: we hebben wat te betekenen, dus we gaan onze eigen verantwoordelijkheid pakken!

We gaan van verandering naar verbinding, je moet de gunfactor krijgen. En daar zetten we met onze prachtige verhalen op in.

Het fiscaal beleid en het recht rond eigendom vraagt continue aandacht, daarop moeten we lobbyen. De provincies en gemeenten worden sterker. Vandaar dat we met de Provinciale Verenigingen 12 keer aan belangenbehartiging doen!

We nodigen eigenaren uit om meer samen verantwoordelijkheid te nemen en het netwerk daarbij op te bouwen. FPG/BPG zal de leden daarin ondersteunen en actief bij betrekken.

Een goed voorbeeld vormt de aanpak m.b.t. de aftrek van onderhoud van Rijksmonumenten. Het was tot op heden een geslaagde lobby, let op, het is maar voor 1 jaar. De politiek wil het belastingstelsel vereenvoudigen en deels omvormen naar een subsidiestelsel. Overigens zijn over het belastingplan 1400 vragen in de Kamer gesteld.

Problematiek netwerken laanbomen langs gemeentelijke wegen: de oproep van een van de leden gaf 13 reacties. Deze groep komt in december bij elkaar.

Fosfaatdiscussie: de toekomst moet liggen in grondgebonden landbouw. Daar zetten we stevig op in.

Pacht: overheid weet het niet meer. Markt doet zijn werk, politiek kiest niet, er is opnieuw een bemiddelaar aangesteld. FPG zoekt de ruimte, pachter en verpachter komen er onderling wel uit.

FPG zet zowel in op de politiek, als op de vereniging. We laten zien dat de particuliere sector van maatschappelijk belang is, op alle niveaus, van gemeente t/m Brussel.

Jan Hak dankt Berend Pastoor voor zijn complete verhaal en drive, 'we zijn blij met jou'.

'Samenwerking Herenboeren en Wilhelminapark'

- Geert van der Veer (namens Herenboeren Nederland)
- Frits Bevoort (Stichting Marggraff)

Geert introduceert de aanpak via het filmpje: <http://wilhelminapark.herenboeren.nl/blog/film-herenboeren-wilhelminapark/>. Aansluitend maken we kennismaking met het landgoed en het project, tijdens de wandeling over het Wilhelminapark. Het landgoed bestaat uit 100 ha, hiervan wordt 20 ha gepacht door de Herenboeren. De familie Marggraff kent 6 generaties juristen. Centraal staat het particulier bezit. Bij testament is vastgelegd dat de komende 200 jaar de gronden bij elkaar dienen te blijven.

Oorspronkelijk bestond dit gebied voor 90% uit woeste, weinig productieve grond. Het Wilhelminapark is al vanaf 1700 in ontwikkeling. Rond 1780 is er 100 ha heide omgespit en zijn er 40 ha productieve landbouwgrond en 60 ha bos aangelegd. De overheid had geen geld en kon het niet aan. Destijds was het een modelboerderij, nu zou deze positie opnieuw ingenomen kunnen worden, door de ingezette transitie.

De aanpak van de Herenboeren kan ook economisch uit. Herenboeren Wilhelminapark is een coöperatie waarvan de meeste leden uit de regio Boxtel, Vught, Sint-Michielsgestel komen. Zij runnen samen een kleinschalig gemengd boerenbedrijf. Een boer is aangesteld voor de dagelijkse werkzaamheden op het bedrijf.

Voor verdere informatie, zie de PowerPointpresentaties en: www.bp-grondbezit.nl; www.dommel.nl; www.grondbezit.nl; www.marggraffstichting.nl; <http://wilhelminapark.herenboeren.nl>